

Paikkatietoasian neuvottelukunnan kokous

Neuvottelukunnan 14. kokous

Aika: Perjantai 27.9.2019 klo 13-16

Paikka: Hotel Haven, Unioninkatu 17, Helsinki

Osallistujat: Mari Laakso, Maa- ja metsätalousministeriö (pj)

Neuvottelukunnan jäsenet

Riitta Autere, Valtiovarainministeriö

Alfred Colpaert, Itä-Suomen yliopisto

Ari-Pekka Dag, sisäministeriö

Grönholm Marko, Terveysten ja hyvinvoinnin laitos (Aleksi Yrttiahon sijaisena)

Reijo Prokkola, Väylävirasto

Saku Härkönen, Ympäristöministeriö

Ari Piirainen, Espoon kaupunki (Mirja Metsälän sijaisena)

Antti Paasilehto, Väylä

Jukka-Pekka Salli, Puolustusministeriö (Aulikki Pakasen sijaisena)

Tarja Riihisaari, Ilmatieteen laitos

Riitta Teiniranta, Suomen ympäristökeskus

Kimmo Soukki, Terrasolid Oy

Kai Karsma, Työ- ja elinkeinoministeriö

Antti Vertanen, Maa- ja metsätalousministeriö

Pysyvät asiantuntijat

Juha Vilhomaa, Maanmittauslaitos

Kutsutut asiantuntijat

Laura Eiro, ITS Finland ry (kokouksen alussa puheenvuoronsa ajan)

Antti Jakobsson, Maanmittauslaitos

Jari Reini, Maanmittauslaitos

Sihteeristö

Lena Hallin-Pihlatie, Maanmittauslaitos (siht.)

Hanna Horppila, Maanmittauslaitos

Poissa

Niina Ahtonen, Geologian tutkimuskeskus

Pasi Piela, Tilastokeskus

Muistio

1. Kokouksen avaaminen ja asialistan hyväksyminen

Tuotiin esiin, että on tarvetta keskustella tulevaisuudesta eli PATINEn toiminnasta tämän kauden jälkeen. Puheenjohtaja kertoi, että siihen liittyvistä asioista on tarkoitus puhua kohdassa 4. [Asialista](#) hyväksyttiin siten ilman muutoksia.

2. Edellisen kokouksen muistion hyväksyminen

Neuvottelukunta hyväksyi [edellisen kokouksen muistion](#) muutoksitta.

3. Keynote: [Yhteentoimivien paikkatietojen rooli älyliikenteen ekosysteemissä](#)

Ohjelmajohtaja Laura Eiro Älykkään liikenteen verkosto ITS Finland ry:stä piti keynote-puheenvuoron. Hän sanoi, että haasteena ja toisaalta uudenlaisen liiketoiminnan kannalta mahdollisuutena on, että liikennejärjestelmä on muututtava kymmenessä vuodessa nykyistä kestävämmäksi. Tarvetta on reaaliaikaisille paikkatietopohjaisten tietojen virtauksille, jossa tiedot ja järjestelmät toimivat yhteen. Toimialalle on syntymässä paljon yhteenliittymiä – ansaintalogiikka ja liiketoimintamallit ovat murroksessa. Tarvitaan myös yhteenliittymiä eri sektoreiden (liikenne, pankki) välille – tällä tiellä ollaan jo. Liikennealan kansallisen kasvuohjelman tiekartalla ratkaistavana on mm. julkisen ja yksityisen puolen tiedon saaminen käyttöön.

Laura Eiron esitystä kiiteltiin ja todettiin, että liikennealan kansallisen kasvuohjelman tiekartta voisi toimia myös paikkatietoinfran tiekarttana – teemat ovat samantyyppisiä.

4. Toimikauden päättäminen

4.1 Toimikauden yhteenveto ja palautekyselyn tulokset

Antti Vertanen kertasi PATINEn lakisääteiset tehtävät ja esitteli kolmivuotisen toimikauden kohokohdat. Antti Vertanen oli puheenjohtajana toimikauden kaksi ensimmäistä vuotta ja Mari Laakso viimeisen vuoden.

[Paikkatietopoliittinen selonteko](#), [Paikkatietoalusta](#) kärkihanke ja [INSPIRE](#) ovat olleet keskiössä toimikauden aikana. INSPIREN toimeenpanon osalta on korostettu ympäristöraportointien liittyvien aineistojen yhteentoimivuutta. Antti Vertanen arvioi, että tiedon yhteentoimivuuden rooli ja paikkatietojen hyödyntäminen korostuvat jatkossa enemmän.

Mari Laakso esitteli PATINEn jäsenille lähetetyn [palautekyselyn tuloksia](#), minkä jälkeen keskusteltiin seuraavan toimikauden toiminnan painotuksista/uudelleensuuntauksesta. Ehdotuksia tuli useita:

- 1) Neuvottelukunnan roolin kirkastaminen informaation vastaanottajasta aktiivisemmaksi toimijaksi. Neuvottelukunnan jäsenet voisivat kertoa organisaationsa paikkatietotoiminnasta ja voitaisiin järjestää työpajoja.
- 2) Lakisääteisten tehtävien lisäksi PATINElla voisi olla roolia miettimässä, miten paikkatiedot saataisiin parempaan käyttöön eri ekosysteemeissä, ekosysteemi kerrallaan.
- 3) Tiedonhallinnan uuden lainsäädännön myötä haetaan uusia yhteistyömalleja. PATINEssa voisi olla edustettuna tiedonhallintalain tietoalueet (mm. liikenne, metsätalous), jolloin tulisi kenties parempi kokonaiskuva.
 - a. Valtiovarainministeriön edustaja kommentoi, että Suomeen ollaan perustamassa Tiedonhallintalautakunta syksyn 2019 aikana, ja PATINE on siinä huomioitu.
 - b. Jatkoehdotuksena Mari Laakso ehdotti, että ensi kaudella jokainen edustaja voisi miettiä, mitä tietoalueita edustaa.
- 4) Avoimen datan selvityksistä ja (paikka)tiedon vaikuttavuudesta halutaan vaihtaa tietoja. PATINE voisi toimia foorumina myös siihen.

- 5) PATINE voisi tiiviimmin seurata Paikkatietopoliittisen selonteon toimeenpanoa. PATINEn kokouksiin voitaisiin kutsua ulkopuolisia asiantuntijoita kertomaan toimeenpanosta ja toimenpiteistä.

5. INSPIRE-toimeenpano

5.1 [MIG-työn tilannekatsaus](#)

Mari Laakso kertoi [INSPIRE Maintenance and Implementation Group \(MIG\)](#) -ryhmän 20.6.2019 Brysselissä pidetystä kokouksesta, johon hän osallistui yhdessä Claudia Bergrothin kanssa. MIG-kokouksen jälkeen järjestettiin The Future of INSPIRE -työpaja, jossa käsiteltiin INSPIRE-direktiivin tilannetta vuoden 2020 jälkeen.

Mari Laakso sanoi, että kesän aikana on astunut voimaan useampi merkittävä muutos lainsäädännössä. INSPIRE-direktiivin uuden raportointipäätöksen myötä tiedontuottajien tulee lisätä kaksi uutta avainsanaa INSPIRE-metatietoprofiiliin aineistojen osalta: 1) aineiston maantieteellistä kattavuutta kuvaava avainsana "national/regional" sekä 2) avainsana, jolla merkitään ne aineistot, joita käytetään osana ympäristöraportointia. Paikkatietohakemisto tukee molempien lisäämistä.

Lisäksi nostettiin esiin muutama ajankohtainen asia esiin MIG-T-työstä.

Antti Jakobsson kertoi, että Paikkatietoalusta-hankkeessa on tehty paljon ratkaisuja, jonka myötä Suomi on nyt edelläkävijänä paikkatietoalalla kansainvälisellä mittapuulla. Hän kehotti Inspire-sihteeristöä miettimään, mitkä kokonaisuudet paikkatietoalustan työstä voitaisiin viedä terveisinä komission suuntaan.

Antti Jakobssonia kiinnosti saada tietää minkä verran suomalaisten laatimia harmonisoituja tietotuotteita tarjoavia INSPIRE-palveluja on käytetty. Inspire-sihteeristö lupasi selvittää asian vuoden 2018 seurantatiedoista.

Nostettiin esiin, että harmonisoiduille tietotuotteille on tarvetta esimerkiksi ympäristöraportoinneissa. Raportoitu tieto täytyy olla samassa rakenteessa.

Tuotiin myös esiin, että INSPIRE-direktiivin yhtenä tavoitteena on tukea kansallisten virastojen välistä tiedonvaihtoa, eikä pelkästään tiedonvaihtoa EU-elimille ja ylikansallisiin tarpeisiin.

5.2 Inspire Helsinki 2019 -tapahtuma

Hanna Horppila kertoi, että Inspire Helsinki 2019 -tapahtuma järjestetään 22-24. lokakuuta Helsingissä. Teknisille asiantuntijoille, projektipäälliköille ja koodaajille suunnattu n. 150 hengen tilaisuus on loppuunmyyty, mutta jonotuslistalle voi vielä ilmoittautua. Tapahtuma on rakennettu keynote-puheenvuorojen, teknisten työpajojen ja datahaasteiden ympärille.

6. Paikkatietopoliittinen selonteko

6.1 [Tilannekatsaus](#)

Mari Laakso kertoi, että selonteossa on ehdotettu seitsemän kehittämistoimenpidettä, ja niitä edistetään syksyn ja ensi vuoden aikana.

- Varmistetaan laadukkaat osoitetiedot
- Kehitetään yhteistä paikkatiedon ekosysteemiä
- Tehostetaan yhteistyötä uudella yhteistyöelimellä
- Tarjotaan tarkka paikannus kaikkien käyttöön
- Uudistetaan lainsäädäntöä kehityksen varmistamiseksi
- Lisätään osaamista ja tietämystä paikkatiedoista

- Tehdään turvallisuusviranomaisille yhteinen paikkatietoalusta.

Paikkatiedoista ei ollut hallitusohjelmassa mainintaa, mutta budjettiriihessä saatiin rahoitusta osoitetietovarannon kehittämiseen sekä paikkatiedon ekosysteemin jatkokehittämiseksi.

Uudesta paikkatietoalan yhteistyöelimestä, GeoForumista, on käynnissä selvitystyö, joka valmistuu marraskuussa 2019 ja esitellään Paikkatietomarkkinoilla.

7. Yrityskentän katsaus

Kimmo Soukki kertoi Finnish Location Clusterin (FLIC) toiminnasta viime kuukausina. FLIC on järjestänyt AfterWORK -tapahtumia eri teemoista. Niissä on mm. käynyt ilmi, että firmoilla on haasteita rekrytoinnissa – päteviä henkilöitä on vaikea löytää. Yliopistojen edustaja huomautti, että koulutusteemaisessa AfterWORK-tilaisuudessa on ollut alustajat vain Aalto-yliopistosta ja Helsingin yliopistosta, vaikka geoinformatiikan opetusta järjestetään myös muualla Suomessa ja lisäksi, että kaikkia tahoja ei tavoiteta Fiuginet-verkoston kautta. Kimmo Soukki vastasi, että toiminnassa on tarpeen käydä myös kahdenvälisiä keskusteluja niin yliopistojen kuin ammattikorkeakoulujenkin kanssa.

FLIC on myös järjestänyt Location Business Forumin 23.9. World Summit Built Environment -seminaarin rinnakaistapahtumana ja mm. selvittänyt GeoForum-yhteistyöelimien merkitystä yrityksille muissa Pohjoismaissa.

8. Julkisen hallinnon yhteinen paikkatietoalusta -hanke

8.1 Hankkeen tilannekatsaus

Julkisen hallinnon yhteinen Paikkatietoalusta -hanke päättyy vuoden 2019 lopussa. Hankepääällikkö Antti Jakobsson kävi läpi keskeiset onnistumiset, joista alla muutama esimerkki jatkopohdintoineen:

- On rakennettu koulutus- ja käyttöönottoympäristö *beta.paikkatietoalusta.fi*. Ympäristö päivitetään vielä kaksi kertaa syksyn aikana. Osa palveluista siirtyy tuotantoon vuoden 2020 aikana.
- Iso osa Suomen peruspaikkatiedoista on käyty läpi hankkeen aikana. Hankkeessa yhteisesti laaditut määrittelyt luovat hyvän perustan jatkoa varten, ja tätä työtä olisi hyvä jatkaa. Esimerkiksi JHS 210 oli iso ponnistus eri toimijoiden kanssa yhteisen näkemyksen saavuttamiseksi rakennusten ja rakenteiden hallinnan osalta.
- Erittäin hyvää viestintää ja sidosryhmätyötä - on saavutettu positiivinen yhdessä tekemisen ilmapiiri. Miten saadaan jatkettua?
- Laatuvahti on nyt toimiva palvelu, joka on hankkeen aikana testattu rakennusten ja maakuntakaavojen osalta. Laaturekisteriä on edelleen kehitettävä v. 2020 aikana laatu-tiedon linkittämiseksi tietoihin. Esimerkiksi Maanmittauslaitoksen maastotietokannassa on 5,3 miljoonaa rakennusta, kun taas Väestörekisterikeskuksen aineistossa on 3,7 miljoonaa rakennusta.
- Elinkaaren hallinta on toteutettu maastotietokannan ns. koontitietokannassa.
- Kuntapilotti saatiin testattua tietomallipohjaista kaavoitusta viiden kunnan alueelta. Työn alla on vielä kaavan pohjakartan konseptointia.
- Paikkatietojen turvallisuuden arviointityö oli tärkeä tehdä yhdessä toimijoiden kanssa.
- Kulkupiste- ja sisäänkäyntitietojen keruuseen on toteutettu Osoitehaavi-sovellus. Sitä markkinoidaan mm. Päivä paloasemalla -tapahtumassa 23.11., johon odotetaan n. 100 000 kävijää.
- Uusi laserohjelma alkamassa, joka mahdollistaa 3D-rakennusten tuotantoa mm. ilmastomuutoksen hallinnan hyväksi.
- Paikkatiedon haku parani.

- Open API -pohjaiset OGC API Features (WFS 3.0) BETA-palvelut on julkaistu nimistöstä, rakennuksista ja maastotietokannasta.
- Visuaaliset käyttötapaukset, josta uutena vielä tulossa Metsäpalo Inkoossa.

Kiitos hankkeen, Suomi on monessa asiassa edelläkävijänä Euroopassa. On arvioitu, että työn jatkamisen varmistamiseksi tarvittaisiin 12 miljoonaa euroa viidelle vuodelle. Yhteentoimivan paikkatiedon ekosysteemin (YPE) kehittämistä on sovittava muiden hyödyntäjäekosysteemien kanssa ja hankkeessa ehdotettu hallintamalli tulisi ottaa käyttöön.

Antti Jakobsson toivotti kaikki tervetulleeksi hankkeen loppuseminaariin 19.11, jossa muurataan paikkatiedon ekosysteemin peruskivi. Lopuksi Antti Jakobsson kehotti pohtimaan:

- Onko PATINEssa roolia yhteisessä paikkatiedon ekosysteemissä eli YPE:ssä?
- Onko Geofoorumilla roolia YPE:ssä?
- Onko tiedonhallintalaissa mainituilla tietokokonaisuuksilla roolia YPE:ssä?

Keskustelussa tuotiin esiin, että paikkatieto on horisontaalista, ja siten YPE on keskiössä tiedonhallintalain tietoaalueiden osalta. Kuntien edustaja kommentoi, että kuntien oma tuotanto ja omat käyttötarpeet ovat kuntien paikkatietotyössä keskeisiä. Siten on haasteellista vastata kansallisiin tarpeisiin. Lisäksi paikkatieto-osaaminen vaihtelee paljon kunnittain.

9. [Katsaus JHS-työhön ja standardisointiin](#)

9.1 Paikkatiedon JHS-työn tilannekatsaus

Jari Reini kertoi ajankohtaiset asiat JHS-työstä, mikä on paikkatietoalan suositusten käsittelyn tilanne.

9.2 Open API -pohjaiset standardit

Jari Reini kertoi Open API -pohjaisten standardien tulosta. Kyse on uuden sukupolven REST-rajapintamäärittelyihin pohjautuvista rajapinnoista, jotka ovat nykyisiä rajapintoja (esim. WFS 2.9) paremmin yhteensopivia yleisten web-standardien kanssa. Paikkatietoalan ulkopuoliset sovelluskehittäjät käyttävät Open API -pohjaisia ratkaisuja ja ne ovat jo saatavissa esim. Väestörekisterikeskuksen palvelutietovarantoon.

Tiedonhallintalaissa sanotaan, että toimialan vastaava ministeriö vastaa toimialan tarkemmasta määrittelystä. Jari Reini ehdotti, että PATINE voisi jatkossa miettiä, miten se voisi edistää Open API -pohjaisten ratkaisujen käyttöä paikkatietojen osalta, sillä paikkatieto kuulu vain yhdelle toimialalle.

10. Muut asiat

Ei muita asioita.

Puheenjohtaja kiitti osallistujia aktiivisesta keskustelusta ja päätti kokouksen klo 15:50.